

Pragmatisk profil

af daglige kommunikationsfunktioner
hos børn og voksne

Formål

- En metode til at udforske en persons kommunikation
- Give behandler/fagperson et billede af personen som kommunikationspartner
- Udgangspunkt i dagligdagen
- En måde at dele viden om at kommunikere med personen på en struktureret måde
- Et grundlag for en intervention for at fremme kommunikation i dagligdagen

Sidegevinst: den interviewede bliver mere opmærksom på personens kommunikation!

Formål fortsat

En måde at udforske kommunikation hos en hvilket som helst person uanset om det har:

- problemer med kommunikation eller ej
- Vanskeligheder forårsaget af forsinket udvikling,
- Nedsat hørelse,
- fysiske handicap
- Indlæringsvanskeligheder,
- Specifikke sprogproblemer
- Andre faktorer

Indhold

Interview af nærpersoner

f.eks. Forældre, kontaktpædagog, lærer

For voksne: også personen selv

Afsnit A Kommunikative funktioner

Afsnit B Respons på kommunikation

Afsnit C Interaktion og samtale

Afsnit D Situationsbestemt variation.

Interview

Afsnit A Kommunikative funktioner

Omfatter spørgsmål til en række kommunikative funktioner, hvor personen oftest er initiativtager.

Spørgsmålene og eksemplerne har et niveau svarende til forventede muligheder for henholdsvis:

- Førskolebørn
- Skolebørn
- voksne

A kommunikative funktioner

Tiltrække opmærksomhed
At bede om
At afvise
At hilse
Selvudfoldelse og selvhævdelse
At benævne noget
At kommentere
At give information

Tiltrække opmærksomhed
At bede om
At give information
At give instruktion
Narrativ, at fortælle
Humor
At udtrykke følelser

← **Førskole**

Skole

voksen

Tiltrække opmærksomhed
At bede om
At afvise
Vise følelser
selvhævdelse
Give information
fortælle

A. Kommunikative funktioner

1. Tiltrække opmærksomhed

a. til sig selv

Hvordan får (barnets navn) sædvanligvis din opmærksomhed?

Eksempler:

ved at græde
rykker i dig
kalder (f.eks. mor)
ved at sige noget som "se mig"

b. til begivenheder, ting, andre personer

Hvis du og (barnets navn) gik hen ad gaden eller i parken og (han/hun) så noget spændende, hvad ville (barnets navn) sandsynligvis gøre?

Eksempler:

Pege
Pege og sige lyde
Pege og vende sig for at se på dig
Sige et ord, f.eks. "se" "flyvemaskine"
Begynde at snakke om det

2. at bede om noget

A. Kommunikative funktioner

1. Tiltrække opmærksomhed

a. til sig selv

Hvis du har travlt med noget, hvordan får (barnets navn) sædvanligvis din opmærksomhed?

Eksempler:

Prøver at få øjenkontakt

Rykker i dig eller rører ved dig

Bruger fagter eller kommer med noget til dig

Siger dit navn

Bliver ved med at gentage dit navn, f.eks. mor, mor, mor/hr. hr. hr.

Råber tværs gennem rummet

Gør noget det har fået at vide at det ikke må gøre; f.eks. begynder at slå, skubber til noget

b. til begivenheder, ting, andre personer

Hvis barnet vil pege noget ud for dig, hvordan gør det så det?

Eksempler:

Vender sig og ser hen på det og vender sig så tilbage mod dig

Skubber til dig og siger lyde

Pege

Siger "se på det" og begynder at snakke/lave tegn om det

Kommenterer højlydt

A. Kommunikative funktioner

1. Tiltrække opmærksomhed

a. til sig selv

Hvordan får (navn) sædvanligvis din opmærksomhed, hvis du har travlt?

Eksempler:

Begynder at tale med dig.
Kalder.
Rører ved dig.
Flytter tættene på.
Viser dig noget.
Laver en bankelyd

b. til begivenheder, ting, andre personer

Hvis du og (navn) er ude et sted, og han / hun ser noget interessant, hvordan vil han / hun pege det ud for dig?

Eksempler:

Peger
Peger og sige lyde
Siger "se det der" og begynder at tale om det."

2. At bede om

a. bede om hjælp

A. Kommunikative funktioner

1. Tiltrække opmærksomhed

a. Til sig selv

Hvis (navn) er optaget med noget, og du ønsker at få hans / hendes opmærksomhed, hvordan plejer du at gøre det?

Eksempler:

Begynder at tale med ham / hende.
Kalder.
Rører ved ham / hende.
Flytter tættere på.
Viser ham / hende noget.
Laver en bankelyd

b. Til begivenheder, ting, andre personer

Hvis du og (navn) er ude et sted, og du ser noget interessant, hvordan vil du pege det ud for ham / hende?

Eksempler:

Pege
Pege og sige lyde
Siger "se det der" og begynder at tale om det."

2. At bede om

Interview

Afsnit B Respons på kommunikation

Undersøger den måde, personen reagerer og giver respons på kommunikation fra andre.

I førskoleversionen bliver for eksempel stillet spørgsmål om barnets forståelse af direkte anmodninger.

Skolealder versionen fokuserer på forståelse af indirekte ønsker.

På voksenområdet fokuseres også på ikke bogstaveligt sprog og forståelse af det skrevne ord

B. Respons/svar på kommunikation

9	At få barnets opmærksomhed
10	Interesse i interaktion
11	Forståelse af fagter
12	Bekræftelse af forudgående ytring
13	At forstå talerens intentioner
14	Forventninger
15	Respons på en fornøjet måde
16	Respons på "nej" og aftaler

9. At få barnets opmærksomhed

Hvis du vil have barnets opmærksomhed, hvordan gør du så?

Eksempler:

- ved at nærme dig barnets ansigt
- Ved at røre ved barnet
- Ved at sige barnets navn

10. Interesse i interaktion

Hvis du sidder tæt ved barnet og taler til det, hvordan svarer det normalt?

Eksempler:

- Viser begrænset interesse
- Ler interesseret ud og giver dig øjenkontakt
- Bevæger sin krop og sit hoved
- Tager del i "samtalen" med brug af lyde og ord

11. forståelse af fagter

Hvis du peger på noget du vil have barnet til at se på, hvad gør det så oftest?

Eksempler:

- Responderer ikke
- Ser på dig, og ikke hvor du peger hen
- Ser på det, hvis det er tæt ved
- Ser på det, selv om det er ret langt væk

Interview

Afsnit C Interaktion og samtale

Beskæftiger sig med den måde, personen interagerer med andre mennesker og deltager i en samtale.

Denne deltagelse er ikke nødvendigvis verbal, men kan involvere en række af kroppens signaler og adfærd.

Spørgsmålene handler om den måde interaktioner:

- startes
- vedligeholdes
- afsluttes
- hvordan samtalen repareres, når skaden er sket.

C. Samspil og samtale

17	At deltage i interaktion
18	At tage initiativ til interaktion
19	Fortsætte en interaktion eller samtale
20	Nedbrud i samtalen
21	Reparation af samtale
22	At bede om at præcisere
23	At afslutte en interaktion
24	At lytte til konversation
25	At slutte sig til en samtale (som er i gang)

17. at deltage i interaktion

Når du og barnet leger eller er i interaktion sammen, hvordan deltager barnet så?

Eksempler:

- ser interesseret ud
- Smiler og ler
- Siger lyde og pludrer
- Ved bruge fagter til at pege, vise og række ud efter noget
- Ved at bruge ord og simple fraser
- Ved selskabelig tale

18. at tage initiativ til interaktion

Hvis barnet nogen sinde starter en samtale eller et lille spil med dig, hvordan gør det så det?

Eksempler:

- Ved at fange dit blik, få øjenkontakt
- Ved at lave små lyde
- Ved at komme nærmere og se dig i øjnene
- Ved at give eller vise dig noget
- Ved at snakke til dig (f.eks. spørge om du vil være med, sige "prøv at gætte")

19. Fortsætte en interaktion eller samtale

Når en samtale eller et spil er startet, hvad holder den så i gang?

Eksempler:

- Barnet mister hurtigt interessen
- Du må styre den
- Barnet tager styringen
- Barnet ønsker at blive ved og ved

Interview

Afsnit D Situationsbestemt variation.

Beskæftiger sig med den måde, barnets kommunikation varierer afhængig af kontekst.

Der spørges til forskellige steder, mennesker, tidspunkter på dagen og om de emner, som barnet kan lide at diskutere.

I dette afsnit anvendes de samme spørgsmål til begge aldersgrupper.

D. Variation ud fra sammenhængen

26	Personer
27	Situationer
28	Tidspunktet
29	Emne
30	Bøger som baggrund for kommunikation
31	Brug af sprog under leg
32	Interaktion mellem legekammerater
33	Overensstemmelse med sociale konventioner

26. Personer

Er der personer som barnet holder af at være sammen med eller taler mere med end andre?

Eksempler:

- Forældre
- Andre medlemmer af familien
- Person, som passer barnet eller lærer
- Venner af familien
- Andre børn
- Snakker gerne med alle

27. Situationen

Er der situationer hvor barnet kommunikerer mere?

Eksempler:

- Hjemme
- I skolen/børnehave
- På telefon
- Hos en ven
- I en gruppe

28. Tidspunktet

På hvilke tidspunkter af dagen kommunikerer barnet mest?

Eksempler:

- Ved badet
- Måltider
- Sengetid
- Når man går til skole/børnehave
- Når man går hjem fra skole/børnehave

Opsamling af interview

A. KOMMUNIKATIVE FUNKTIONER

Rækken af funktioner, som udtrykkes

Måden hvorpå intentioner udtrykkes

f.eks.: præ-tilsigtet, fagter, brug af stemmen, ord, fraser, sætninger

B. REAKTION / SVAR PÅ KOMMUNIKATION

Type af input, som der typisk responderes på

f.eks. berøring, fagter, tegn, ord i en kontekst, spørgsmål, direkte anmodning, indirekte anmodning, særligt sprog, vittigheder og ordspil

Hvordan barnets respons udtrykkes

f.eks. ingen reaktion, ansigts og kropsbevægelser, fagter, ikke forståeligt sprog, udtalte kommentarer, spørgsmål

C. INTERAKTION OG SAMTALE

Barnets bidrag til at igangsætte og vedligeholde interaktion

Type af interaktion

f.eks. deltager, tager føringen, viser sig indesluttet, svarer med interesse, foretrækker en-til-en, virker på/tiltrækker tilhørere, har brug for at der tages hensyn??

D. SITUATIONSBESTEMT VARIATION

Hvordan kommunikation kan variere over tid, emne, situation og partner

A. KOMMUNIKATIVE FUNKTIONER

Rækken af funktioner, som udtrykkes

Måden hvorpå intentioner udtrykkes

f.eks.: præ-tilsigtet, fagter, brug af stemmen, ord, fraser, sætninger

B. RESPONS TIL KOMMUNIKATION

Type af input, som der typisk responderes på

f.eks. berøring, fagter, tegn ord i en kontekst, spørgsmål, direkte anmodning, indirekte anmodning, særligt sprog, vittigheder og ordspil

Hvordan barnets respons udtrykkes

f.eks. ingen reaktion, ansigts og kropsbevægelser, fagter, ikke forståeligt sprog, udtalte kommentarer, spørgsmål

C. INTERAKTION OG SAMTALE

Barnets bidrag til at igangsætte og vedligeholde interaktion

Type af interaktion

f.eks. deltager, tager føringen, viser sig indesluttet, svarer med interesse, foretrækker en-til-en, virker på/tiltrækker tilhørere, har brug for at der tages hensyn??

D. SITUATIONSBESTEMT VARIATION

Hvordan kommunikation kan variere over tid, emne, situation og partner

A. KOMMUNIKATIVE FUNKTIONER

Måden hvorpå intentioner udtrykkes

f.eks.: symboler, fagter, brug af stemmen, ord, tegn, sætninger, skrift

Funktioner, der har tendens til at skabe vanskeligheder

f.eks.: at give oplysninger, anmode om bistand, fortælling

B. REAKTION / SVAR PÅ KOMMUNIKATION

Kommunikationsmåder, som en person reagerer på

f.eks. fagter, tegn, ord i sammenhæng, talesprog, skrevne ord

Aspekter af det at reagere på/svare andre, der har tendens til at give problemer

f.eks. hints, ikke bogstaveligt sprog, modstridende synspunkter

C. INTERAKTION OG SAMTALE

Måder der benyttes til igangsættelse, vedligeholdelse og reparation af samtaler

Voksne 2

Forstyrrelser i samtale flow

Klientens / hjælperens syn på hvad der kan gøre samtalen lettere

D. SITUATIONSBESTEMT VARIATION

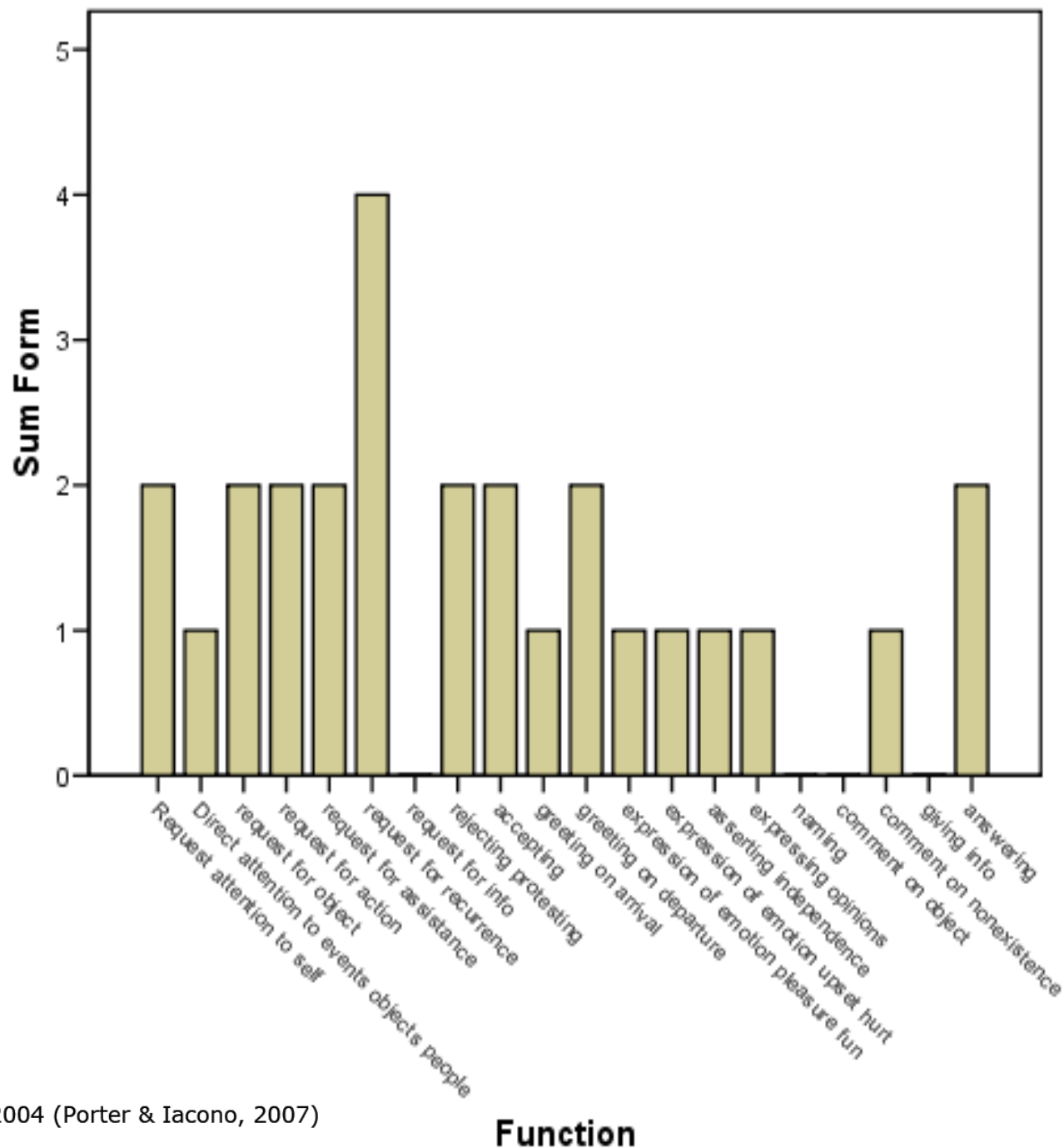
Hvordan kommunikation kan variere afhængig af person og sted

Emner af interesse

Særlige tilfælde, der giver anledning til vanskeligheder

eksempel

5. Sound/letter modes
4. Whole word modes
3. Conventional gesture
2. Informal modes – directed to partner
1. Informal modes – not directed to partner
0. Function not observed

Eksempel fra Gayle Porter

- 3 årig dreng
- Forsinket udvikling
- Motorisk forsinket udvikling
 - kravler
 - Går med støtte
 - fodskinner
 - Kan rejse sig op, når han holder ved noget
- Forsinket tale
 - Siger lyde – en række konsonant- og vokallyde
 - Høje skrig
 - Tilnærmer sig mum (mamama), dummy (mamamy), dad (nan)

Eksempel fortsat

Opførsel

- Skriger meget
- "er uartig"
- Slår og skubber til sin lillebror
- Kaster legetøj efter sin lillebror
- Forældrene bruger en skammekrog til ham
- Leger ofte for sig selv og går selv i skammekrog

Strategier, som har været brugt

- Brug af symbolerne makaton
- "Hanen" strategier
- Udvidelse af hans erfaringer med at lege
- Sut til at berolige ham, når han kommer ud af kontrol

Pragmatisk profil på drengen

At bede om noget:

Peger på ting

Kravler over til ting/steder i

huset og råber

Begrænset tale

Ked af det:

Skriger

Græder

Aggressiv opførsel

Vise glæde:

Smiler

Ler

Acceptere

Smiler

Tager ting

Afvise:

Skriger

Græder

Kaster ting

Hilse:

Vinker med hånd for hej

Bede om information

Ses ikke

At benævne noget

Ses ikke

At kommentere

Ses ikke

At give information

Ses ikke

Intervention og resultat

PODD-bog 9 pr. side tidlige funktioner

Bede om ting, handlinger, personer, mere, færdig, stop

Gøre vrøvl- "noget galt" og "det kan jeg ikke lide"

Udtrykke mening – "det kan jeg lide" og "det kan jeg ikke lide"

Tydelig mindre aggressiv opførsel

Øget brug af tale

Siger ja og nej for accept og afslag

Tilnærmer sig mange ord ved at pege på symboler

Begynder at sætte to talte ord sammen

Meget af hans pludren var uforståelige ordtilnærmelser

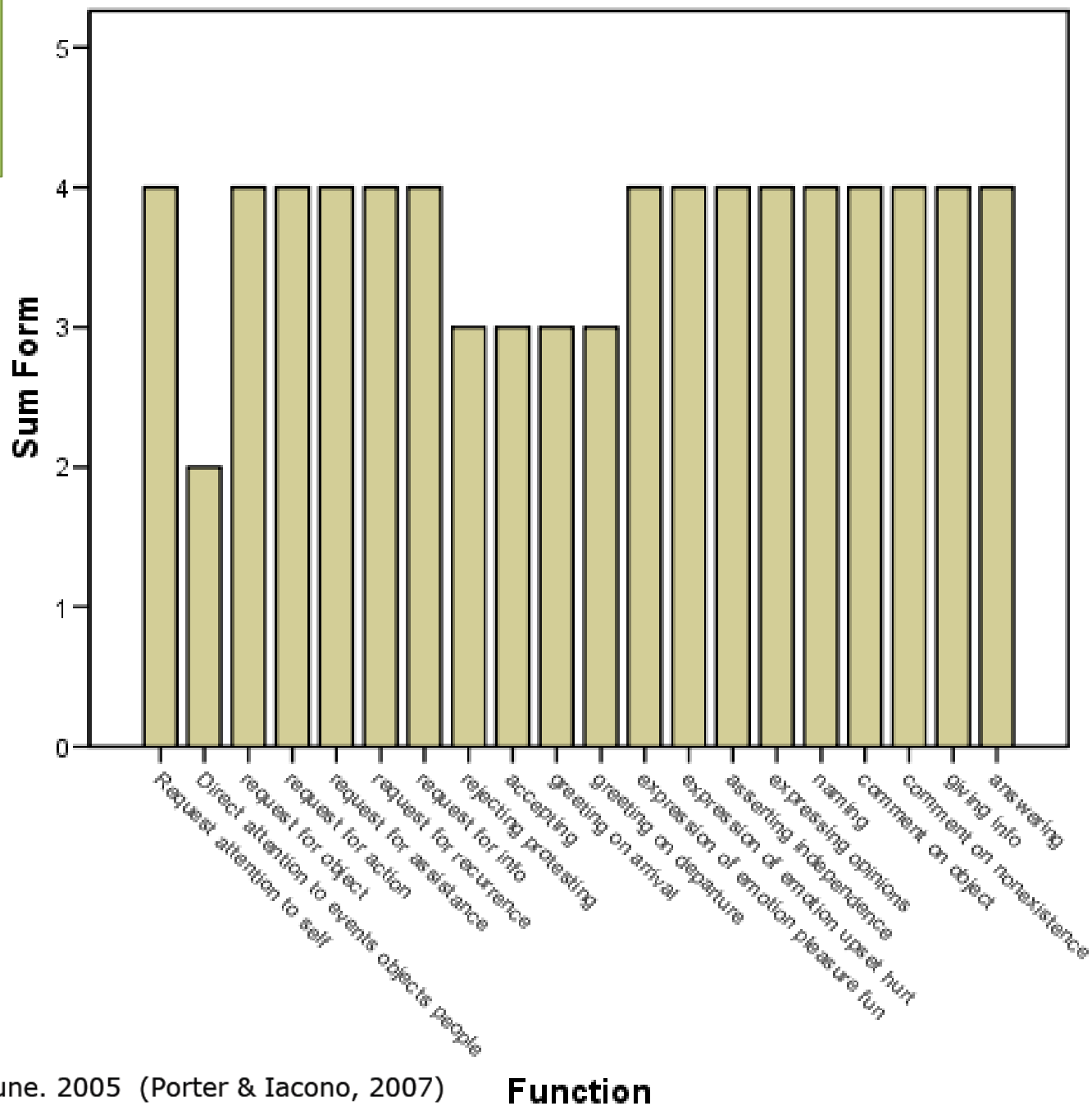
Begynder at bruge nogle tegn

Mere, færdig, stop, slem nej

Bruger ikke mere en sut

eksempel

5. Sound/letter modes
4. Whole word modes
3. Conventional gesture
2. Informal modes – directed to partner
1. Informal modes – not directed to partner
0. Function not observed

Pragmatisk profil

af dagligdags kommunikations færdigheder

Original engelsk materiale:

Voksne:

<http://wwedit.wmin.ac.uk/psychology/pp/adults.htm>

Børn:

<http://wwedit.wmin.ac.uk/psychology/pp/children.htm>

Dansk oversættelse kan downloades fra:

www.TAVSgruppen.dk

Tilbage melding på erfaringer med brugen modtages gerne på:

Mail til: edda@tavsgruppen.dk